

VI.

VÝROČNÁ ZPRÁVA

RÍM.-KAT. SLOV. UČITEĽSKEJ AKADEMIE
V BÁNOVCIACH NAD BEBRAVOU

1942-43

RÍM.-KAT. SLOV. UČITEĽSKÁ AKADÉMIA
V BÁNOVCIACH NAD BEBRAVOU

VI.
VÝROČNÁ
ZPRÁVA

1942-43

Kníhtlačiareň VOJTECHA CIPKU v Bánovciach nad Bebr.

Slovenská
pedagogická
knížnica
Bratislava

Z 2389

A. Profesorský sbor.

a) Zmeny.

1. Zo sboru vystúpili: Augustín Brezan, cvičný učiteľ a Anna Stránka, odb. učiteľka kreslenia.

2. Do sboru vstúpili: Pavol Sýkorčín, odb. učiteľ kreslenia a Štefan Miko, cvičný učiteľ.

Ministerstvo školstva a národnej osvety na odôvodnenú žiadosť Rím.-kat. autonómnej cirkevnej obce v Bánovciach nad Bebr., ako udržovateľky Rím.-kat. slov. učiteľskej akadémie v Bánovciach nad Bebr., výnosom zo dňa 8. augusta 1942, číslo 11.366/42-II/1 prideliť na tunajšiu učiteľskú akadémiu za podmienok v smluve stanovených na školský rok 1942/43 týchto štátnych profesorov: prof. podľa § 70 PZ Františka Déreera a doč. profesorov Filipa Pätoprstého, Leopolda Rudohradského a Fridricha Zavarského.

Súčasne Ministerstvo školstva a národnej osvety v Bratislave svolilo, aby prírodopis, kreslenie s písaním a telesnú výchovu na tunajšej učiteľskej akadémii vyučovali Rudolf Stránsky, Pavol Sýkorčín a Ernest Pyšný, odborní učelia tunajšej meštianskej školy.

b) Stav sboru na konci škol. roku 1942/43.

1. Dr. Jozef Tiso, riaditeľ, prezident Slovenskej republiky, nevyučoval.

2. František Dérer, štátny profesor podľa § 70 PZ, dočasný riaditeľ, vyučoval S I₅, III₃, spolu 8 hodín týždenne.

3. Filip Pätoprstý, štátny profesor podľa § 70 PZ, vyučoval D II₂, III₂, IV₂, Z II₂, III₂, IV₂, Pd II₂, III₂, IV₃, Rp I₄, II₂, spolu 25 hodín týždenne. Triedny profesor I. ročníka. Správca zbierok dejepisných, zemepisných, ručných prác a knižnice pedagogickej.

4. Leopold Rudohradský, štátny profesor podľa § PZ, vyučoval S II₄, IV₆, N I₃, II₃, III₃, IV₂, spolu 21 hodín týždenne. Triedny profesor IV. ročníka. Správca knižnice profesorskej a žiackej.

5. Fridrich Zavarský, štátny profesor podľa § 70 PZ, vyučoval M I₄, II₃, III₂, IV₂, Ch I₃, F II₂, III₂, IV₂, Rp IV₂, spolu 22 hodín týždenne. Triedny profesor III. ročníka. Správca zbierok fyzikálno-chemických.

6. Štefan Moyzes, supl. profesor, vyučoval Sp I₂, II₂, III₂, IV₂, H I A₂, B₂, II A₁, B₁, III A₁, B₁, IV A₁, B₁, Kl I A₁, B₁, II A₁, B₁, III A₁, B₁, Org IV A₁, B₁, spolu 26 hodín týždenne. Triedny profesor II. ročníka. Správca sbierok hudobných.

7. Peter Macko, výpom. katechéta, vyučoval Nb I₂, II₂, III₂, IV₂, spolu 8 hodín týždenne.

8. Štefan Miko, cvičný učiteľ II. triedy cvičnej školy, vyučoval prax IV₂, spolu 2 hodiny týždenne.

9. Ernest Pyšný, odb. učiteľ, vyučoval T I₂, II₂, III₃, IV₂, spolu 9 hodín týždenne. Správca sbierok telovýchovných.

10. Rudolf Stránsky, odb. učiteľ, vyučoval P II₂, III₂, IV₁, spolu 5 hodín týždenne. Správca sbierok prírodopisných.

11. Pavol Sýkorčin, odb. učiteľ, vyučoval K I₄, II₂, III₂, IV₁, spolu 9 hodín týždenne. Správca sbierok kresliarskych.

12. Jozef Vronč, cvičný učiteľ I. triedy cvičnej školy, vyučoval prax IV₂, spolu 2 hodiny týždenne.

Školskí zriadenci.

Mária Antalová, dočasná školníčka.

B. Kronika ústavu.

Dňa 1. septembra 1942 boli opravné skúšky a zápis do cvičnej školy.

Dňa 2. septembra 1942 bol definitívny zápis do ročníkov.

Dňa 3. septembra 1942 začalo sa riadne vyučovanie.

Dňa 4. septembra 1942 boli slávnostné bohoslužby vo farskom kostole.

Dňa 30. septembra 1942 boli jesenné skúšky učiteľskej dospelosti za predsedníctva vďp. Petra Macka a vl. komisárom bol doč. riaditeľ akadémie František Dérer.

Dňa 29. a 30. apríla 1943 boli písomné skúšky dospelosti.

Dňa 14. mája 1943 boli výročné skúšky v IV. ročníku.

Dňa 24.—28. mája 1943 boli ústne skúšky dospelosti. Predsedom skúš. komisie bol p. prelát Fr. Filkorn a vl. komisárom Gašpar Straka, riaditeľ učít. akadémie v Modre.

Dňa 15.—17. júna 1943 boli výročné skúšky v I., II. a III. ročníku.

Dňa 25. júna 1943 boli prijímacie skúšky do I. ročníka.

Dňa 26. júna 1943 boli poďakovacie bohoslužby, zápis do cvičných tried a zakončenie škol. roku.

Slávnosti.

Dňa 4. septembra 1942 zúčastnilo sa žiactvo akadémie a cvičnej školy v sprievode svojich profesorov a učiteľov na slávnostnom „Veni Sancte“ vo farskom kostole. Po bohoslužbách bola spoločná slávnosť, na ktorej po krátkom prívete doč. riaditeľa Fr. Déreera prof. F. Pätoprstý prehovoril o význame dňa a vysvetlil žiakom, čo od nich očakáva škola, rodina, cirkev a štát a upozornil na všetky povinnosti a prácu, ktorá ich očakáva. Dôrazne im pripomenul slušné chovanie a zdvorilé vystupovanie v škole a mimo školy. Po jeho prejave žiactvo vypočulo z rozhlasu prejav p. odb. prednostu Antona Mišika, šéfa prezídia Mšano.

Dňa 13. marca 1943 po slávnostných bohoslužbách a po vypočutí slávnostného prejavu p. ministra školstva a národnej osvety Jozefa Siváka bola školská slávnosť, na ktorej odzneli v programe tieto čísla:

1. Štátna hymna.
2. A. Žarnov: Zaklínam, recitoval K. Ďurech, žiak IV. roč.
3. Slávnostný prejav prof. F. Pätoprstého.
4. Svät, Slovensko, svät! Spieval sbor uč. akad. za dirigovania supl. prof. Štefana Moyzesa.
5. I. Króner: Malá fantázia, husle - klavír.
6. V. Beniák: Slovenská modlitba, recitoval Michal Števko, žiak III. ročníka.
7. Slovenské ľudové piesne, spieval Jozef Puček, žiak IV. ročníka.
8. Hoj, zem drahá! Spieval sbor učit. akademie.
9. Hold štátnej vlajke. Predviedli žiaci cvičnej školy.
10. Kto za pravdu horí.

Toho dňa večer žiaci učit. akademie zúčastnili sa na slávnostnej akademii v Kultúrnom dome HG a spestrili jej program troma hodnotnými číslami.

Dňa 14. marca 1943 zúčastnilo sa všetko žiactvo učit. akademie na sprievode mestom a na nástupe všetkých organizácií a sdružení, ku ktorým mal prejav vo forme odkazu a záväzku 14. marca 1939 prof. F. Pätoprstý.

Dňa 4. mája 1943 bola domáca školská pietná spomienka na Dr. M. R. Štefánika s týmto programom:

1. Hymna.
2. J. Smrek: Štefánik. Recitoval M. Števko, žiak III. roč.
3. Prejav doč. riad. Fr. Dérera.
4. M. Schneider - Trnavský: Večerná modlitba. Sólový spev R. Švecku, žiaka III. roč.
5. M. Sládkovičov: Na Bradle. Recitoval E. Dodek, žiak II. ročníka.
6. Štefánikova matka. Recitovali Lukovínyi a Minárik, žiaci cvič. školy.
7. Zo Štefánikovho života, Predniesol Vl. Stránsky.
8. Sokolowsky: Adagio. Husle - klavír: Topoľský - Herodek.
9. Kto za pravdu horí.

Dňa 22. mája 1943 bola oslava storočnice spisovnej slovenčiny s týmto programom:

1. Hymna.
2. Hviezdoslav: Mňa kedys' svádzal svet. Recitoval M. Števko, žiak III. roč.
3. Prednáška doč. riaditeľa Fr. Dérera.
4. Ján Krasko: Za tú našu slovenčinu. Sborový spev.
5. J. Palárik: Slovenčina. Recitoval J. Žatko, žiak III. roč.
6. Kto za pravdu horí.

Dňa 30. mája 1943 zúčastnilo sa žiactvo učit. akadémiie na oslave dňa Slovenskej rodiny a dňa 6. júna 1943 na verejnej oslave storočnice spisovnej slovenčiny, na ktorú prispelo recitáciami a spevom.

Okrem uvedených osláv sa žiactvo učit. akadémiie aktívne zapojilo aj do iných verejných príležitostných osláv a akadémií, usporiadaných pre verejnosť korporáciami (HSL'S, HM, HG, MOK), na ktorých väčšinu čísel programu samo vyplnilo.

Pristupovanie k sviatostiam.

Dňa 11. septembra 1942 pristúpili všetci žiaci ku sv. spovedi a dňa 12. septembra k sv. prijímaniu.

Dňa 7. decembra 1942 bola vianočná sv. spoveď a dňa 8. decembra spoločné sv. prijímanie.

Dňa 18. marca 1943 žiaci učit. akadémiie pristúpili ku sv. spovedi a dňa 19. marca, v deň mena Vodcu a prezidenta Dr. Jozefa Tisu, na slávnostných bohoslužbách ku sv. prijímaniu.

Dňa 14. a 15. apríla 1943 boli duševné cvičenia pre žiakov učit. akadémiie. Duševné cvičenie viedol vdp. Peter Macko, učiteľ náboženstva na tunajšej akadémií.

Prednášky, kultúrne podniky a film.

Dňa 24. októbra 1942 zúčastnili sa žiaci IV. ročníka na okresnej učiteľskej porade v Bánovciach nad Bebravou.

Dňa 15. novembra 1942 zúčastnilo sa žiactvo učit. akadémiie na divadelnom predstavení „Hluchý kráľ“.

Dňa 25. novembra 1942 žiakom učit. akadémiie a cvič. školy bol premietaný školský film: Spomienka na Andreja Hlinku, Sahara, S kamerou v Afrike.

Dňa 6. decembra 1942 usporiadali žiaci akadémiie Mikulášsky večerok.

Dňa 18. decembra 1942 žiakom akadémiie a cvičnej školy bol premietaný film: Život čajok, Stavanie rýchlych autostrád, Mickyho Vianoce a dňa 13. januára 1943 film: Víťazná cesta, Kamaráti na lyžiach a Statočná kacička.

Dňa 29. januára 1943 žiactvu akadémiie a cvičnej školy bol premietaný film: Modranská keramika, Spracovanie slov. dreva a Čarodejnica Paudora, dňa 9. februára 1943 film: Služobní psi a Egypt, dňa 23. februára 1943 film: Zoologická záhrada a Micky pretekár a dňa 11. marca 1943 film: Výroba ceruzky a Na vlnách dravých riek.

Dňa 18. marca 1943 prednášal na tunajšej akadémii žiakom III. a IV. ročníka Štefan Hora, inšpektor štát. osv. služby na tému: Tradícia, problémy, prostriedky a složky osvetovej práce.

Dňa 26. marca 1943 bol premietaný žiactvu akadémie a cvič. školy školský film: Slovenský raj, Mlieko a jeho spracovanie a Obrázková kronika škol filmu a dňa 9. apríla 1943 film: Rím, večné mesto a Hodvábnik morušový.

Dňa 10. apríla 1943 Samovzdelávací krúžok Štefana Moyseša pri tunajšej akadémii usporiadal v Kultúrnom dome HG literárno-hudobný večierok s týmto programom:

1. Otvorenie predsedom J. Žatkom.
2. Šariské piesne. Spieval A. Novotný, žiak III. roč., pri klavíri J. Herodek, žiak I. ročníka.
3. O základných a prechodných smeroch v literatúre prednášal prof. L. Rudohradský.
4. Slovenské ľudové piesne. Spieval J. Puček, žiak IV. roč. za hudobného sprievodu na klavíri J. Valach-a, žiaka III. roč.
5. K. Ďurech: Kvet jari. Recitoval autor.
6. J. Valach: Gavotta. Hralo hudobné kvinteto.
7. V. Klech: Nešťastná Lenka. Novela. Prečítal autor.
8. Slovenské ľudové piesne. Spieval mužský sbor učít. akadémie za dirigovania J. Hôru a J. Pučeka, žiakov IV. roč.
9. J. Valach: Nocturno. J. Sliepka - husle a pri klavíri autor.
10. V. Beniak: Vojenná. Recitoval Michal Števko, žiak III. roč.
11. J. Strauss: Na krásnom modrom Dunaji. Hral orchester učít. akadémie za dirigovania J. Valacha, žiaka III. roč.
12. Zakončenie predsedom J. Žatkom, žiakom III. roč.

Exkurzie, hospitácie, výlety a iné.

Dňa 19.—21. marca 1943 6 kandidáti učiteľskej akadémie pod vedením prof. Fridricha Závorského sa zúčastnili na stredoškolských šachových pretekoch v Turč. Sv. Martine.

Dňa 11. apríla 1943 11 žiaci učít. akadémie pod vedením prof. Fridricha Závorského zúčastnili sa na simultannej šachovej hre s predsedom SŠS Štefanom Mištinom z Bratislavy.

Dňa 3. mája 1943 hospitovali kandidáti IV. roč. na Rím. kat. ľud. škole na Bobote a v Dolných Motešiciach.

Dňa 5. mája 1943 prednášal žiakom IV. roč. Gejza Dobiš poverenec III. odboru škol. a osv. správy SŠVZ na tému: „Stavovské povinnosti mladého učiteľa“.

Dňa 6. mája 1943 hospitovali kandidáti IV. roč. na Rím. kat. ľud. škole v Čuklasovciach a v Dolných Držkovciach.

Dňa 13. mája 1943 hospitovali kandidáti IV. roč. na Rím. kat. ľud. škole v Dubodiele.

Dňa 19. mája 1943 hospitovali žiaci II. a III. roč. v Ústave hluchonemých v Dubnici n/Váhom. Toho dňa podnikli žiaci I. ročníka exkurziu do papierne na Bobote. Žiakov viedli prof. F. Pätoprstý, Št. Moyzes a Fridrich Zavorský.

V dňoch 7.—9. júna 1943 podnikly žiaci III. roč. za vedenia tr. prof. F. Zavorského výlet do Slovenského raja — Dobšinskej ľadovej jaskyne — Harmanca — Starých Hôr — Krížnej — Gegerskej doliny.

V dňoch 7. a 8. júna 1943 podnikli žiaci II. roč. pod vedením tr. prof. Št. Moyzesa výlet do Rajeckých Teplíc a Suľovských skál.

V dňoch 7. a 8. júna 1943 podnikli žiaci I. roč. za vedenia tr. prof. F. Pätoprstého výlet na Inovec a do Beckova.

Mimoškolská činnosť profesorského sboru.

1. František Dérer, dočasný riaditeľ, je predsedom MOK, predsedom miestnej skupiny SŠVZ, predsedom odbočky Slovenskej ovocinárskej spoločnosti, organizačným referentom MOHSL'S, kultúrnym referentom HG, členom poradného sboru obce, členom Kuratória štát. obvodnej meštianskej školy a kontrolórom kinematografických predstavení.

V dňoch 16.—18. novembra 1942 zúčastnil sa na Politickej škole HSL'S a prednášal na témy: „Vodcovský systém, „Osvetová a ľudovýchovná činnosť HSL'S“. Dňa 7. decembra 1942 zúčastnil sa na pracovnej porade riaditeľov stredných škôl a učiteľských akadémií v Žiline.

Dňa 11. februára 1943 prednášal na Politickej škole HSL'S v L'utove a dňa 14. februára 1943 v Radiši. Dňa 25. februára 1943 prednášal gardistom a príslušníkom brannej výchovy na tému: „Verní sebe“. Dňa 21. marca 1943 prednášal funkcionárom HSL'S v Uhrovci na tému: „Práva a povinnosti funkcionárov HSL'S“. Dňa 29. apríla 1943 prednášal gardistom na tému: „Kult národných hrdinov“. V dňoch 7.—11. júna 1943 bol vládny komisárom ústnych skúšok dospelosti na Rehoľnej slov. dievč. učiteľskej akadémii uršulínok v Trnave.

2. Filip Pätoprstý, štátny profesor, je organizačným referentom OOHSL'S, kultúrnym referentom OVHG, propagačným referentom SČK a kronikárom obce Bánovce nad Bebr. V dňoch 16.—18. novembra 1942 zúčastnil sa na Politickej škole HSL'S a prednášal na témy: „Idealizmus“, „Úlohy kultúrneho

referenta HSL'S". Dňa 22. novembra 1942 prednášal v SKM na tému: „Jednota ľudského pokolenia“. Dňa 4. februára 1943 prednášal na Politickej škole v Uhrovci, dňa 8. februára 1943 v Prusoch, dňa 18. februára 1943 v Kostolných Miticiach. Dňa 11. februára 1943 na schôdzke MOHSL'S a HG prednášal na tému: „Egypt“. Dňa 28. februára 1943 na kurze referentov HG a na slávnostnom skladaní sľubu predsedov MOHSL'S okresu Bánovského prednášal na tému: „Vlastenectvo stranníka a gardistu“. Dňa 21. marca 1943 previedol sľub činovníkov Strany z obvodu Horné Motešice. Dňa 25. marca 1943 zúčastnil sa na členskej schôdzke Strany vo Veľkých Chlievanoch. Dňa 18. apríla 1943 prednášal na tému: „Idea Slov. Červ. kríža“. Dňa 13. mája 1943 prednášal na schôdzke Strany a HG na tému: „Povinnosti Slováka v dnešných časoch“. Dňa 22. mája 1943 na schôdzke Samovzdelavacieho krúžku Štefana Moysesu prednášal na tému: „Komunizmus a jeho nebezpečenstvo pre kultúru a náboženstvo“.

3. Leopold Rudohradský, štátny profesor, bol tajomníkom OOHSL'S, je tajomníkom MOK, knihovníkom obecnej knižnice a knihovníkom MVHM. V dňoch 16.—18. novembra 1942 zúčastnil sa na Politickej škole HSL'S a prednášal na tému: „Úlohy organizačných jednotiek HSL'S“. V SKM prednášal na tému: „Vývin slovenského jazyka“. Prednášal na Politickej škole HSL'S dňa 31. januára 1943 v Krásnej Vsi, dňa 2. februára 1943 v Šišove, dňa 7. februára 1943 v Peťovke, dňa 11. februára 1943 v Podlužanoch, dňa 14. februára 1943 v Podhradí, dňa 28. februára 1943 v Pravoticiach. Na literárno-hudobnom večierku Samovzdelávacieho krúžku Štefana Moysesu dňa 10. apríla 1943 prednášal na tému: „Základné a prechodné smery v literatúre“. Dňa 5. mája 1943 na kurze pre vodcov HM prednášal na tému: „Ako vykonávať národno-politickú výchovu v rámci schôdzok HM“.

4. Fridrich Zavarský, štátny profesor, je okresným hospodárskym referentom HM, okresným referentom junákov HM, vodcom skupiny junákov HM a vedie šachový odbor HM. Je členom Filozofického odboru Maticе slovenskej a členom redakčného krúžku Filozofického sborníka. Založil šachový klub v Bánovciach nad Bebr. a je jeho predsedom. Dňa 18. novembra 1942 na Politickej škole HSL'S prednášal na tému: „Zapojenie profesorov a učiteľov do práce HSL'S“. Prednášal na Politickej škole HSL'S dňa 31. januára 1943 v Slatine, dňa 2. februára 1943 v Chudej Lehote, dňa 5. februára 1943 v Rybanoch, dňa 7. februára 1943 v Horných Motešiciach a dňa 14. februára 1943 v Radiši. Na kurze pre vodcov HM prednášal dňa 12. mája 1943 na témy: „Branná výchova junákov“, „Metodika výchovy junákov“. Je referentom školfilmu.

5. Štefan Moyzes, supl. profesor, je hudobným referentom MOK, MOMS a MVHM, diriguje a cvičí orchester HG. Nacvičoval spevácky sbor a orchester akadémié pri Samovzdelávacom krúžku. V rámci MVHM nacvičil spevnú a hudobnú časť detskej spevohry od A. Ivanovej „Jedným sničkom anjeličkom“, ktorú dirigoval na predstaveniach v dňoch 14., 15. a 23. mája 1943. Okrem toho vyplňuje programy všetkých slávností štátnych, národných, náboženských a iných príležitostných osláv školských a verejných.

6. Jozef Vronč, cvič. učiteľ, je prefektom v internáte učiteľskej akadémié, kde pre chovancov máva pravidelné náboženské, ideové a spoločenské prednášky. Dozerá na žiacku čítareň v internáte. Je kinoreferentom MOK. Je zpravodajcom denníka „Slovák“, „Katolíckych novín“. Je odborným redaktorom pedagogického časopisu „Nová škola“ pre rubriku: Spev. Napísal pedagogické články do „Slovenského učiteľa“ a do „Novej školy“, a to tieto: 1. Výchovný význam spevu. 2. Príležitostné vyučovanie. V Slovenskom rozhlase v rámci Škola a výchova mal prednášku: Čo sú to vyučovacie celky a ako sa stvárnajú? Spoluúčinkoval pri nacvičovaní a dekorovaní detskej spevohry Jedným sničkom anjeličkom.

7. Štefan Miko, cvič. učiteľ, je prefektom v internáte uč. akadémié, kde pre chovancov mával výchovné prednášky. Prispieva článkami do Katolíckych novín. Prednášal na kurze pre vodcov HM na tému: „Výchova vôle“.

Skúšky učiteľskej dospelosti.

V jesennom skúšobnom období 1942 konaly sa skúšky učiteľskej dospelosti dňa 30. septembra 1942 pod predsedníctvom Petra Macka a v prítomnosti vládneho komisára Františka Dérrera, doč. riaditeľa tunajšej Rím.-kat. slov. učiteľskej akadémié. Na opravnú skúšku z jedného predmetu sa prihlásil jeden riadny žiak a vykonal ju s úspechom.

V letnom skúšobnom období 1943 konaly sa písomné skúšky dospelosti dňa 29. a 30. apríla 1943.

Témy písomných skúšok:

a) Z jazyka slovenského:

1. Slovenský ľud v tvorbe našich realistov. (Charakteristika.)
2. K čomu nás zaväzuje 14. marec 1939. (Historické rokovanie.)

3. Škola, kostol a knižnica ako strediská výchovy. (Úvaha.)

b) Z pedagogiky :

1. Slovenská pedagogika po zatvorení slovenských gymnázií.
2. Funkcia pamäti v učení.
3. Ráz ľudových škôl a ich názvy.

Ústne skúšky dospelosti v letnom skúšobnom období 1943 konaly sa v dňoch 24.—27. mája 1943 pod predsedníctvom Františka Filkorna, ústred. hlav. cirk. škôldozorcu a v prítomnosti vládneho komisára Gašpara Straku, riaditeľa Štát. slov. dievč. učiteľskej akadémie v Modre.

Na základe výsledku skúšok boli uznaní :

- 3 kandidáti dospelými s vyznamenaním,
- 31 kandidátov dospelými ; dovedna 34 kandidátov,
- 2 kandidátom sa povolila opravná skúška zo zemepisu v jesennom skúšobnom období.

Za dospelých s vyznamenaním boli uznaní : Ján Kirica, Ján Mišík a Anton Nemlaha.

Za dospelých : Florián Andris, Vladimír Bartek, Ján Hilbočan, Jozef Hôra, Alfonz Hudcovský, Eduard Kajaba, Viliam Klech, Augustín Kliman, Vojtech Kollár, Jozef Kopecký, Vítazoslav Kuchar, Ján Kyselica, Jozef Lexmann, Gustáv Lindtner, Vojtech Lobotka, Jozef Lukáč, Ferdinand Michalík, Augustín Vojtech Murček, Štefan Pálffy, František Pažítka, Jozef Podoba, Timot Pogáč, Jozef Puček, Anton Sirotný, Alexander Sládok, Jozef Smolka, Rudolf Sobola, Ladislav Tačovský, Jozef Topoľský, Rudolf Valach a Jozef Žatko.

Šport, telesná a branná výchova v šk. r. 1942/43.

Šk. r. 1942/43 bol zase v znamení pokroku na poli telesnej a brannej výchovy. Bol síce chudobnejší na verejné vystúpenia a športové podniky, ale zato priniesol zlepšenie výkonov jednotlivcov v jednotlivých odvetviach tel. výchovy.

Branná výchova prevádzala sa len v rámci normálnych tel. hodín a na škol. hrách. Viac času venovalo sa teórii, nakoľko nekonaly sa pochodové cvičenia, na ktorých bolo by sa mohlo prakticky precvičiť to, čo teoreticky bolo prebrané v učebných hodinách. Na branných vychádzkach, ktoré v rámci hodín tel. výchovy boli v každom ročníku dve, prebralo sa prakticky bojové cvičenie v rámci čaty, rozvinutie čaty k boju, prískoky a plazenie, okrem toho zaistený pochod v predpolí a v bojovom pásme, orientácia v teréne a aplikačné cvičenia na mape.

Telesná výchova prevádzala sa v telocvični a na dvore št. mešt. školy. V jesennom období sústredila sa tel. vých. v ľahkej atletike. Cvičilo sa družinovým systémom, takže za jednu hodinu vystriedalo sa žiactvo pri troch disciplínach. V zimnom období cvičilo sa v telocvični systematicky na náradí: čas roz-cvičenia venoval sa cvičeniam prostým a čas upokojenia zase hrám a poradovému výcviku. V jarnom a letnom období veno-valo sa okrem ľah. atletiky veľa času veľkým športovým hrám, z ktorých zvlášť odbíjaná v rámci normálnych hodín telocviku a kopaná v rámci školských hier tešily sa veľkej obľube žiakov.

Z väčších šport. a tel. vých. podnikov načim spomenúť tieto:

Dňa 4. októbra 1942 konaly sa ľahkoatletické preteky s Obchodnou akadémiou v Trenčíne, v rámci ktorých sohraté boli i zápasy v odbijanej, kopanej a stolnom tenise. Bodovalo sa podľa vzájomne dohovorených propozícií a výsledok v jednotlivých disciplínach javí sa takto:

Disciplína	UA-bodov	OA-bodov
Skok vysoký	8	23
Skok ďaleký	23	8
Skok so žrďou	11.5	19.5
Trojskok	15	17
Gula	23	9
Oštep	11	21
Disk	16	15
Granát	16	16
3000 m beh	26	6
Spolu bodov:	149.5	134.5

Zápas v odbijanej vyhrali naši žiaci v pomere 2:1 (15:7, 3:15, 15:9) a v stolnom tenise v pomere 4:2. V kopanej pre-hrali v pomere 1:2. Podľa propozícií za každý vyhratý zápas získava víťaz 20 bodov, takže naši žiaci vyhrali preteky v celkovom pomere 189.5:154.5 bodom.

Z výkonov jednotlivcov na týchto pretekoch načim tu spo-menúť aspoň tieto:

V skoku ďalekom skočil Hlubina z I. roč. 550 cm a Holenda z II. roč. 520 cm, čím obsadili 1. a 2. miesto v tejto disciplíne.

Vo vrhu guľou obsadili naši tiež prvé dve miesta výkonmi Hudcovského, IV. roč., 860 cm a Vrabca, III. roč., 851 cm.

Najkrajší výkon podali naši reprezentantí v preteku na 3000 m, kde obsadili prvé tri miesta. Ako prvý dobehol do pásky Géci z III. roč., druhý Lexmann zo IV. roč. a tretí Kováčik z III. roč.

V hode diskom umiestnil sa ako druhý Smolka zo IV. roč., ktorého výkon 2680 cm bol len o 15 cm horší ako výkon prvého.

V hode granátom obsadil bezpečne prvé miesto Hrehor z II. roč. výkonom 6217 cm.

Statočne sa držali naši chlapci i vo všetkých troch zápasoch a pri troche šťastia mohli aspoň remizovať i v kopanej. So stránky telovýchovnej splnili preteky predpoklady a boli zdrojom statočného zmerania síl našej mládeže.

Okrem spomenutých pretekov konaly sa medzitriedne preteky v odbíjanej, v ktorých na prvom mieste umiestil sa IV. roč. a podobne v stol. tenise.

Mimoškolská športová činnosť našich žiakov sústredila sa v HM, o čom možno sa dočítať v inom článku tejto výročnej zprávy.

Celkove venovali sa naši žiaci športu a tel. vých. v škole i v súkromí v týchto odvetviach:

Druh športu	I. roč.	II. roč.	III. roč.	IV. roč.
L'ah. atletika	30	30	30	36
Korčuľovanie	16	13	17	15
Lýžovanie	12	8	14	13
Hokej	6	4	8	6
Kopaná	15	14	17	12
Odbíjaná	18	18	17	16
Stolný tenis	11	6	12	8
Hádzaná	7	4	13	5
Plávanie	19	20	20	14
Boxing	—	2	—	—
Jazda na koni	3	6	4	5
Bicykľovanie	28	29	27	34
Turistika	4	3	6	5
Strelba zo vzduchovky	20	14	22	28
Vesľovanie	5	6	6	10
Tenis	—	7	5	2
Motorizmus	2	1	8	15

Okrem spomenutého všetci žiaci boli členmi Hlinkovej mládeže, kde absolvovali výcvik podľa pokynov HVHM.

Pre budúcnosť načim poznamenat, že treba sa starať o väčší počet verejných vystúpení, lebo len takto v ušľachtilom pretekaní otuží sa naša mládež a dá národu a štátu telesne silných a zdravých jednotlivcov. Ani v prázdninách neslobodno zabúdať na pravidelný tréning, ktorý je zdraviu nášmu prepotrebný a ktorým udržíme v stále dobrej kondícii svoje telo a pripravíme ho pre tel. výchovu v budúcom škol. roku.

Na stráž!

Ernest Pyšný, odb. uč. tel. vých.

Činnosť Samovzdelávacieho krúžku „Štefana Moyses“ v Bánovciach nad Bebravou.

- Podmienkou získania určitého stupňa spokojnosti je poznanie a zdokonaľovanie svojej osobnosti. Z toho vidieť, že úroveň duševného života má rozhodný vplyv na umiestenie jednotlivca v reálnom svete.

Je treba, najmä stredoškólakovi, ktorý prv-neskôr bude vodcom ideových snažení svojho ľudu, postaviť sa už teraz na také rozhladné miesto, s ktorého nevidieť len materiálny kvas a blízkosť neodvratnej záhuby ľudstva, ale i možnosti krajšieho života a vyšší, trvácejší cieľ ľudskej spoločnosti. Dôkladné pozorovanie okolitého sveta, jeho rozporov, starostí, mravných a náboženských zásad je nevyhnuté k uceleniu vlastných náhľadov na život. Načim pestovať vo svojom duševnom živote veľké a vznešené ideály, aby sme sa mohli povzniesť nad šedivý dnešok ku krásam nevšedným.

Tieto ciele sledoval i náš samovzdelávací krúžok.

Tohoročná činnosť samovzdelávacieho krúžku začala sa členskou schôdzou dňa 19. septembra 1942, na ktorej sa členovia oboznámili s najdôležitejšími ustanoveniami spolkovými. Do valného zhromaždenia boli dve členské, jedna slávnostná a dve výborové schôdze. 6. februára 1943 konala sa výborová schôdza, na ktorej sa zostavila kandidátka nového výboru.

Na valnom zhromaždení dňa 13. februára 1943 po zprávach funkcionárov a referentov jednotlivých odborov bolo udelené odstupujúcemu výboru absolutórium a zvolený bol nový výbor, ktorý sa skladá z týchto členov: predseda Ján R. Žatko, III. roč., I. podpredseda Michal Števko, III. roč., II. podpredseda A. Uherík, II. roč., tajomník Václav Mika, III. roč., pokladník V. Žitňan, II. roč., zapisovateľ Alojz Galko, II. roč., knihovník

Rudolf Mošnár, II. roč.; revízori: Ján Hromádka, III. roč. a L'. Bezák, II. roč., správca smierčieho súdu Štefan Splavec, III. roč.

Krúžok má tri odbory: literárno-pedagogický (vedie R. Švecko, III. roč.), hudobno-umelecký (vedie J. Valach, III. roč.) a športový (vedie J. Štefánek, III. roč.).

Za zástupcu krúžku z profesorského sboru bol určený p. prof. Leopold Rudohradský.

Nový výbor začal pracovať plnou parou. Podmienky práce boli priaznivé, za čo vyslovujem srdečnú vďaku veľaváženému profesorskému sboru. Celkove v r. 1942/43 bolo päť členských, dve slávnostné a štyri výborové schôdze. S pekným morálnym a finančným úspechom sa skončil „Literárno-hudobný večierok“, ktorý usporiadal náš krúžok dňa 10. apríla 1943 v Kultúrnom dome HG s týmto programom:

1. Otvorenie predsedom.
2. Šarišské piesne. Spieval A. Novotný, pri klavíri Herodek.
3. Prof. L. Rudohradský: Základné a prechodné smery v literatúre.
4. Slov. ľudové piesne. Spieval J. Puček, pri klavíri Herodek.
5. K. Ďurech: Kvet jari. Recitoval autor.
6. J. Valach: Gavotta. Hudobné kvinteto.
7. V. Klech: Nešťastná Lenka - novela. Prečítal A. Hollý.
8. Slov. ľudové piesne. Spieval muž. sbor učít. akademie.
9. J. Valach: Nocturno. Husle: J. Sliepka, pri klavíri autor.
10. V. Beniák: Vojenná. Recitoval M. Števko.
11. J. Strauss: Na krásnom belasom Dunaji. Hral orchester učít. akademie.
12. Zakončenie.

Literárno-hudobný večierok poctil svojou návštevou i p. prezident Dr. Jozef Tiso.

Na členských a slávnostných schôdzach recitovali: K. Ďurech, IV. roč., „Matka“, vlastná práca, „Cyrano de Bergerac“, úryvok, od E. Rostanda, „Vladyka“ od V. Beniaka, „Jar“, „Kvet jari“, vlastné práce. M. Števko, III. roč. „Melancholický úsmev“ od D. Milavského, „Junáci“, „Byron“, vlastné práce, „Spišská Nová Ves“ od V. Beniaka, „Vojenná“ od V. Beniaka. J. Puček, IV. roč., „K Št. Moysesovi“ od Sv. H. Vajanského. R. Švecko, III. roč., „Livike“ vlastná práca. Št. Splavec, III. roč. „Bez nadpisu“ od J. R. Žatku. A. Šinský, III. roč., „Hájkova žena“, úryvok, od Hviezdoslava. V. Mika, III. roč., „Za pluhom“ od M. Rázusa. D. Choluj, I. roč., „Môdlitba“ od I. Krausa. V. Klech prečítal svoju novelu „Láska z náhody“.

Prednášali: K. Ďurech: „Život Št. Moysesu“, R. Dilong-básnik, mních i rebelant“. J. Valach: „J. L. Bella“, „Naši hudobní skladatelia“. Št. Splavec: „Život p. prezidenta“. M. Števkó: „O našom zájazde“. A. Daniš: „Sedliactvo základ štátu“. J. R. Žatko: „Študenti v literárnej tvorbe“.

Hudobnými číslami spestrovali naše programy hudobníci a speváci: J. Valach svojimi skladbami: „Veselo vpred“, „Pochod jari“, „Gavotta“, „Nocturno“; Topoľský, IV. roč., J. Puček, R. Švecko, Herodek, V. Mika a členovia orchestra UA.

Pred každou členskou schôdzou bývaly schôdze milovníkov literatúry, ktoré úspešne viedol R. Švecko.

V dňoch 19.—21. marca 1943 konal sa v Turč. Sv. Martine celoštátny šachový turnaj stredoškôľakov, na ktorom zastupovali náš krúžok najlepši šachisti: F. Michalík, F. Pažitka, Št. Daniš, L. Tačovský, T. Pogáč a J. R. Žatko. Tí istí šachisti hrali zápas s gymn. Prievídza (4:4; 5:7) a s gymn. Topoľčany (7:5).

Dňa 8.—9. mája 1943 boli v Kláštore pod Znievom celoštátne recitačné preteky, na ktoré vyslal náš krúžok troch recitátorov: K. Ďurecha (recitoval „Moja vlasť“ od A. Žarnóva), M. Števkú (recitoval „Takto by hovoril Hlinka“ od V. Beniaka) a J. R. Žatku (recitoval „Zuzánka Hraškovie“ od Hviezdoslava).

Športový odbor v tomto roku konal ľahkoatletické preteky s OÁ Trenčín a futbalový zápas s gymn. Topoľčany.

Dňa 3. júna 1943 sohrali naši ping-pongisti zápas so študentmi z Jastrabia (8:1).

Samovzdelávací krúžok vychováva žiakov predovšetkým pre život. A túto zodpovednú úlohu svedomite i plní. Nie prázdne slová, ale činorodá práca bude i v budúcnosti naším ideálom.

Pokladničný stav:

Príjmy v r. 1942/43	---	---	2234-90	Ks
Výdavky v r. 1942/43	---	---	<u>1223-60</u>	Ks
Zvýšok pre r. 1943/44	---	---	1011-30	Ks

Na stráž!

Ján R. Žatko, predseda.

Cvičná škola.

Prax v školskom roku 1942/43.

Pri r. k. slov. uč. akadémií je dvojtriedna cvičná škola. V prvej triede vyučoval Jozef-Vronč a v druhej Štefan Miko, cviční učitelia.

Počas školského roku chovanci boli uvádzaní do školskej praxe. Pri praktických výstupoch chovanci naučili sa zachádzať s učebnými pomôckami a sami tvorili pomôcky na vyučovanie. Na návodných a kritických konferenciách boli oboznamovaní s psychológiou dieťaťa, s učebnými osnovami, s metodickými príručkami, so školskou administratívou.

III. ročník hospitoval cez celý školský rok na cvičnej škole v jednej týždennej hodine (pondelok 9—10) na náčuvoch v jednotlivých triedach cvičnej školy. O svojich pozorovaniach si robili podrobné zápisy. K náčuvu sa družila metodická porada (sobota 11—12), pri ktorej bol metodický a didaktický rozbor pozorovanej vyučovacej hodiny; chovanci boli poučení o metodickom postupe, o príslušnej metodickej literatúre, o učebných pomôckach a o všetkom, čo napomáhalo priaznivý vývin učebnej jednotky. V druhom polroku pribudla III. ročníku tretia hodina praktického výcviku (štvrtok 9—10), v ktorej sa chovanci pokúšali napodobniť vyučovanie cvičného učiteľa na podobnom námete, ktorý pozorovali v hodine náčuvu.

V imitáciách vystriedali sa všetci chovanci III. ročníka. Bolo 40 náčuvov a 49 imitácií.

Praktický výcvik chovancov IV. ročníka konal sa v 6 hodinách týždenne v oboch triedach cvičnej školy. Príprava pre praktické pokusy sa konala v hodine návodnej porady, ktorá bola zpočiatku podrobná, neskoršie viac samostatná. Chovanci boli rozdelení na dve skupiny. Určené námety vypracovali chovanci doma a predkladali ich na posúdenie a opravu. Počas pokusov ostatní chovanci o pokuse zapisovali si kritické poznámky.

Pokusy sa konaly v 4 hodinách týždenne. Na konci týždňa vo zvláštnej hodine sa konala kritická porada.

V návodných a kritických poradách dostávalo sa chovancom poučenia o nových smeroch pedagogických, o novej slovenskej pedagogickej literatúre, o pedagogických časopisoch i o mimoškolskej činnosti učiteľa. Nápomocná bola i čítareň v internáte, kde boli sústredené všetky pedagogické časopisy slovenské. Toho istého poučenia sa dostalo chovancom III. ročníka po imitácií.

Chovanci IV. ročníka v tomto školskom roku absolvovali 394 pokusov. Maturitných výstupov bolo 7.

S vyučovaním v oddeleniach boli chovanci soznamovaní po celý školský rok v oboch triedach cvičnej školy. Okrem toho hospitovali na týchto rím. kat. ľudových školách: Bobot, Dolné Motešice, Dolné Držkovce, Čuklasovce, Dubodiel. Zúčastnili sa na konferenciách učiteľstva tunajšieho škôldozorného obvodu.

Žiacka čítareň.

Žiacka čítareň chovancov uč. akademie bola otvorená po celý rok. Konala veľmi dobré služby so stránky pedagogického a mimoškolského vzdelania. Do čítárne pravidelne prichádzaly tieto časopisy: Nová škola, Slovenský učiteľ, Pedagogický zborník, Slovenská reč, Elán, Hospodárska obroda, Plameň, Nový svet, Vlča, Stráž, Katolícke noviny, Naše divadlo, Kultúra, Slovensko, Slovenské krídla, Slovenský vojak, Rozvoj, Boj o zdravie, Liečivé rastliny.

Mimoškolské vzdelanie žiakov cvičnej školy.

Žiaci cvičnej školy sú organizovaní v HM. Mávali pravidelné schôdzky v stredu a v sobotu. Pod vedením skupinových vodcov konali vychádzky do prírody v každom období.

Po celý školský rok pravidelne počúvali školské relácie.

Navštevovali predstavenia Školfilmu.

Odoberali detské časopisy: Priateľ dietok, Vlča, Srdiečko, Slniečko. Zo školskej knižnice si vypožičiavali knihy na čítanie. V tomto školskom roku prečítali 300 kníh.

Vykonali mnohé poučné vychádzky a zúčastnili sa na výlete do Bojníc, kde si obzreli zámok a kúpele. V Chynoranoch obzreli si továreň na výrobu škrobu.

Účinkovali na školských slávnostiach a na oslavách štátnych výstupní, recitovaním básní a spevmi. Zahrali operetu Jedným sníčkom anjeličkom, v ktorej vystúpili v úlohe trpaslíkov. Hra mala veľký úspech.

Cvič. uč. J. A. Vronč.

Činnosť junákov v roku 1942/43.

Školským rokom 1942/43 stotina junákov vstúpila do piateho roku svojej činnosti, aby pokračovala v tých myšlienkach, ktoré jej boli dané pri jej zakladaní. Junáci boli si tohoto vedomí a pod vodcovstvom brata vodcu stotiny úspešne napredovali vo svojej činnosti.

Vodcom stotiny zostal i naďalej br. prof. Fr. Zavarský, ktorý vymenoval za svojho zástupcu br. R. Chlupisa, za vodcov čiat týchto junákov: I. br. Jána Mišika, II. br. Štefana Vrabca, III. br. Jozefa Huljaka, IV. br. Mikuláša Mečiara. Okrem toho niektorí junáci boli vodcami čiat pri vlčatách a orloch.

Junáci na pracovných schôdzkach pokračovali podľa „Úprav“. Počas roku I. čata mala 11, II. 16, III. 14, IV. 13 schôdzok.

Okrem toho bolo prevedených 9 stotinových schôdzok a jedna veľká hra. Nakoľko ešte niet klubovne, kde by každá čata mohla prevádzať pracovné schôdzky, konaly sa tieto v miestnostiach školy alebo v internáte. Pracovné schôdzky navštevoval i brat stotiny, ktorý nám často ukázal nové cesty pre vedenie schôdzok.

Už takmer celá stotina je uniformovaná, na čom má nemalú zásluhu MVHM v Bánovciach nad Bebravou. Stotina junákov často vystupovala na verejných oslavách, aby ukázala svoju disciplinovanosť a vyspelosť v konaní.

Pre veľký záujem šachovú hru br. v. st. Zavarský založil pri stotine junákov šachový odbor, ktorý už pri začiatkoch svojho rozvoja vyvinul pozoruhodnú činnosť. Na pozvanie šachového odboru HM v Topoľčanoch 11. dec. 1942 odišli naši pretekári do Topoľčan, aby si v ušľachtilej šachovej hre zmerali svoje sily. Po zaujímavom a tuhom boji zvíťazili naši pretekári v pomere 4 : 2. Povzbudení týmto úspechom pozval si šachový odbor HM pretekárov z Prievidze, s ktorými sme remizovali 4 : 4 a o týždeň neskôr sme ako revanš v Prievidzi prehrali 3 : 5. Okrem toho pretekalo sa i v rebríčku, v ktorom na prvom mieste umiestil sa br. Michalík, ďalej br. Pažitka, br. Št. Daniš, br. J. Žatko, br. Tačovský, br. Pogáč atď. Všetkých pretekárov v rebríčku bolo 26. Významnou udalosťou bol príchod p. Št. Mištinu, predsedu SSS do Bánoviec, ktorý s junákmi hral simultánnu hru. Hralo sa na 20. šachovniciach. (Hrali i niekoľkí civili.) Z toho vyhrali: br. v. Zavarský, br. Pavlacký a br. Oravec. Br. Žatko remizoval. Ostatné boli prehry.

Príchodom jari založil br. v. st. futbalovú jedenásku, ktorá čestne zastávala farby našej stotiny ako doma, tak i na cudzích ihriskách. Svojím vystupovaním získala si uznanie obecnstva, ktoré sa vždy zaujímalo o peknú hru stotinovej jedenástky. Celkove sa odohralo 8 zápasov, na sohratí ktorých má zásluhu br. Štefánek.

V dňoch 6.—12. mája bol prípravný kurz pre vodcov čiat a družín, na ktorom sa zúčastnili 16 junáci.

Dňa 30. mája bolo verejné vystúpenie SKM a HM, na ktorom stotina junákov bola zastúpená v hojnom počte, či to už bolo pri zostavovaní programov alebo pri poriadkovej službe.

Okrem toho bánovská HM hrala operetu „Jedným sničkom anjeličkom“, na úspechu ktorej nemalú zásluhu majú i junáci z našej stotiny, ktorí prispeli orchestrom na túto operetu.

Začiatkom júna usporiadal br. v. st. šachový turnaj o majstrovstvo junákov, ktorý sa skončil takto: 1. Št. Daniš, so 14

výhrami, 3 prehrami, 2. J. Pavlacký 13:4, 3. M. Šteško 12 a pol:4, 4. L. Hybáčko 12:5, 5. D. Choluj 12:5 atď.

V dňoch 19.—20. júna 1943 zúčastnila sa celá stotina junákov na II. celoštátnom nástupe HM v Bratislave.

K junákom Učit. ak. sa pridružujú aj 2 čaty vlčat z cvičnej školy, ktoré sú tiež krojované a často spestrujú program verejných a školských osláv. Ich vodcami sú: br, Pavol Valach a M. Šteško.

Na stráž!

C. Štatistický prehľad.

Ročník	Akadémi a				Spolu	Cvič. škola		Spolu				
	I.	II.	III.	IV.		I.	II.					
I. Počet žiactva :												
na začiatku škol. roku	---	---	---	---	32	32	28	36	127	17	20	37
v roku vstúpili	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
v roku vystúpili	---	---	---	---	---	2	---	---	2	---	1	1
v roku zomreli	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
na konci škol. roku	---	---	---	---	32	30	28	36	125	17	19	36
II. Rodisko :												
Bánovce nad Bebravou	---	---	---	---	3	4	1	2	10	14	14	28
Slovensko okrem Bánoviec nad Bebravou	---	---	---	---	25	26	27	32	110	2	3	5
cudzina	---	---	---	---	4	---	---	2	6	1	2	3
III. Bydlisko :												
u rodičov v Bánovciach nad Bebr.	---	---	---	---	5	4	1	3	13	17	16	33
v internáte	---	---	---	---	15	15	16	21	67	---	---	---
dochádzali vlakom, autobusom	---	---	---	---	5	6	5	5	21	---	---	---
dochádzali bicyklom	---	---	---	---	2	2	4	4	12	---	---	---
dochádzali peši	---	---	---	---	5	3	2	3	13	---	3	3
IV. Štátna príslušnosť :												
slovenská	---	---	---	---	32	30	28	36	126	17	19	36
iná	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
V. Reč materinská :												
slovenská	---	---	---	---	32	30	28	36	126	17	19	36
iná	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
VI. Náboženstvo :												
rímskokatolícke	---	---	---	---	32	30	28	36	126	17	19	36
iné	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
VII. Vek :												
Narodených v roku	1919	---	---	---	---	---	2	---	2	---	---	---
"	"	---	---	---	---	1	2	4	7	---	---	---
"	"	---	---	---	---	---	2	9	11	---	---	---
"	"	1922	1931	---	---	---	3	6	9	---	1	1
"	"	1923	1932	---	1	5	6	13	25	---	7	7
"	"	1924	1933	---	4	10	9	4	27	1	7	8
"	"	1925	1934	---	4	10	4	---	18	---	4	4
"	"	1926	1935	---	12	4	---	---	16	10	---	10
"	"	1927	1936	---	11	---	---	---	11	6	---	6

Ročník	Akadémi a				Spolu	Cvič. škola		Spolu
	I.	II.	III.	IV.		I.	II.	
VIII. a) Konečná klasifikácia v šk. r. 1941/42 :								
pri opravnej skúške obstáli --- ---	2	3	4	---	9			
pri opravnej skúške neobstáli ---	---	---	---	---	---			
pri dodatočnej skúške vyhovel ---	---	---	---	---	---			
Celkový výsledok v šk. r. 1941/42 :								
spôsobilí s prospechom veľmi dobrým	3	6	2	4	15	10	---	10
spôsobilí s prospechom dobrým ---	6	1	7	10	24	5	---	5
spôsobilí s prospechom dostatočným	16	18	24	20	78	---	21	21
nepôsobilí --- --- --- ---	1	5	---	---	6	2	1	3
neklasifikovaní --- --- ---	---	---	---	---	---	---	---	---
b) Klasifikácia na konci šk. r. 1942/43 :								
spôsobilí s prospechom veľmi dobrým	3	5	5	6	19	10	3	13
spôsobilí s prospechom dobrým ---	5	6	2	8	21	---	11	11
spôsobilí s prospechom dostatočným	17	11	16	22	66	6	4	10
nepôsobilí --- --- --- ---	5	1	1	---	7	1	1	2
neklasifikovaní --- --- --- ---	---	---	---	---	---	---	---	---
opravné skúšky majú --- --- ---	2	7	4	---	13	---	---	---
dodatočné skúšky majú --- --- ---	---	---	---	---	---	---	---	---
IX. Zamestnanie rodičov :								
roľníci --- --- --- --- ---	11	7	10	17	45	1	---	1
robotníci --- --- --- --- ---	5	4	---	3	12	1	3	4
remeselníci --- --- --- --- ---	9	5	5	3	22	4	5	9
živnostníci --- --- --- --- ---	---	1	2	4	7	5	4	9
učitelia --- --- --- --- ---	---	1	3	1	5	1	---	1
št. zamestnanci okrem učiteľov ---	5	3	5	5	18	2	2	4
súkromní zamestnanci --- --- ---	---	3	---	2	5	2	4	6
súkromníci --- --- --- --- ---	---	---	---	1	1	---	---	---
penzisti --- --- --- --- ---	2	6	3	---	11	1	---	1

D. Podpory, štipendia a odmeny.

Ministerstvo školstva a národnej osvety v Bratislave udelilo štipendium zo základiny Jána Pálffyho Ks 700 Gustávovi Holému, žiakovi III. ročníka a Antonovi Nemlahovi, žiakovi IV. ročníka výt. zo dňa 5. febr. 1943, č. 30.806/III-43.

Ministerstvo školstva a národnej osvety v Bratislave udelilo študijnú podporu Ks 300 Tomášovi Gregorovi, žiakovi III. ročníka výt. zo dňa 17. sept. 1942, č. 36.203/III-2, Ks 500 Viliamovi Klechovi, žiakovi IV. ročníka, Jánovi Žatkovi, žiakovi III. ročníka a L'udovítovi Bezákovi, žiakovi II. ročníka výt. zo dňa 5. apríla 1943, č. 31.691/III-43.

Župný výbor župy Trenčianskej udelil študijnú podporu Ks 300 Štefanovi Splavcovi, žiakovi III. ročníka výt. zo dňa 14. augusta 1942, č. S 2586/1/42.

Biskupský úrad v Nitre udelil študijnú podporu Ks 500 Antonovi Nemlahovi, Ferdinandovi Michalíkovi a Rudolfovi Valachovi, žiakom IV. ročníka.

Dr. Matej Ballegh, lekárnik v Bánovciach nad Bebr., venoval pre dvoch najlepších žiakov v prírodopise Ks 200. Odmenení boli po Ks 100 Václav Miha, žiak III. ročníka a Jozef Pavlacký, žiak II. ročníka.

Aladár Béress, veľkoobchodník v Bánovciach nad Bebr., venoval pre dvoch najlepších žiakov v matematike Ks 200. Odmenení boli po Ks 100 Ján Žatko, žiak III. ročníka a Dominik Choluj, žiak II. ročníka.

Riaditeľstvo vyslovuje všetkým podporovateľom a dobrodincom žiakov tunajšej rím.-kat. učiteľskej akadémie srdečnú vďaku.

E. Stav učebných zbierok.

Sbierka	Stav na konci šk. r. 1941/42		Prírastok v šk. r. 1942/43		Úbučok v šk. r. 1942/43		Stav na konci šk. r. 1942/43		Inventárna hodnota zbierok	
	inv. č.	kusov	inv. č.	kusov	inv. č.	kusov	inv. č.	kusov	Ks	h
Prof. knižnica	222	222	20	21	---	---	842	843	11770	50
Žiacka knižnica	871	880	32	32	---	---	903	912	18714	50
Fyzika	246	382	---	---	---	---	246	382	22321	20
Chémia	237	488	---	---	---	---	237	488	6254	80
Prírodopis	1081	2299	---	---	---	---	1081	2299	15506	80
Matematika	14	14	---	---	---	---	14	14	297	80
Dejepis	38	39	---	---	---	---	38	39	976	20
Zemepis	36	37	5	5	---	---	41	42	3998	50
Kreslenie	194	498	---	---	---	---	194	498	4749	---
Hudba	119	162	5	5	---	---	124	167	1429	10
Poľné hospodárstvo	7	7	---	---	---	---	7	7	70	---
Telocvik	116	252	---	---	---	---	116	252	6633	30
Ručné práce	16	17	---	---	---	---	16	17	118	---
Spolu :	3198	5297	62	63	---	---	3859	5910	92939	70

F. Soznam žiactva.

I. ročník.

Za menom udaný prvý názov značí rodisko, druhý v zátvorke ( ) terajšie Bydlisko. V zátvorkách [ ] sú žiaci, ktorí počas škol. roku vystúpili. Hviezdička * značí vyznamenanie.

1. Ladislav Baláži z Bánoviec nad Bebr. 2. Vladimír Beňačka z Bánoviec nad Bebr. 3. Vojtech Bezák z Chynorian. 4. L'udovít Faltus z Dežeríc. 5. Pavol Firický z Pukanca. 6. Ladislav Flimmel z Handlovej. 7. Bohumír Guniš z Dežeríc (Výčapy-Opatovce). 8. Ján Halač z Horného Kamenca. 9. *Jozef Hanus z Tekovskej Novej Vsi. 10. Július Herodek z Topoľčian (Broďany). 11. Ladislav Hlubina zo Strážova. 12. Ignác Homola z Veľkých Chrašťian. 13. Jozef Hudec z Horného Kamenca. 14. *Dominik Choluj zo Skalitého. 15. Ernest Igaz z Biskupíc. 16. Július Igaz z Biskupíc. 17. *Ján Kopal z Malých Krštenian. 18. Jozef Kopecký z Chicaga (USA) (Bánovce nad Bebr.). 19. Ján Kováčik z Rohoznic (Protektorát Čechy - Morava) (Prusy). 20. František Krištofovič zo Senca (Maď.) (Modra). 21. Rudolf Krištofovič z Mošoviec n/Váhom. 22. Ján Mášik z Rybian. 23. Mikuláš Mečiar z Handlovej (Prievidza). 24. Štefan Mokry z Nedožier (Otrhánky). 25. Milan Nemček zo Selčian (Beckov). 26. Vincent Pastierik z Dolného Hričova. 27. Jozef Pauchly z Malých Ostratic - Čaltice (Bánovce nad Bebr.). 28. Gabriel Štrba z Bátoviec (Kmeťovce). 29. Jozef Tkáč z Ebéda (Maď.) (Prievidza). 30. Anton Vizner z Bánoviec nad Bebr. 31. František Vlčko z Topoľčian. 32. Ján Zajac z Podlužian.

II. ročník.

1. [Emil Andruška z Urmína]. 2. Jozef Antala z Bánoviec nad Bebr. 3. *L'udovít Bezák z Chynorian. 4. Gejza Brooš z Novej Lehoty (Topoľčany). 5. Eduard Dodek z Lovčice. 6. *Ján Dohnálek z Brezolúp. 7. Július Dvorský zo Šípkova (Podlužany). 8. Jozef Gajdoš z Livinských Opatoviec. 9. Alojz Galko z Bošanskej Neporadze (Petrova Lehota). 10. Rudolf Hanidžiar z Brezolúp. 11. Jozef Holenda z Horných Naštíc. 12. Jozef Huljak z Veľkej Bytče. 13. Viktor Kováč z Nadlíc. 14. František Kuba z Bánoviec nad Bebr. 15. Zoltán Liška zo Sv. Kríža nad Hronom. 16. Augustín Lukáč z Jacoviec. 17. Rudolf Michalička z Bobota. 18. Anton Miština z Bánoviec nad Bebr. 19. Rudolf Mosnár z Dvorian nad Nitrou. 20. *Jozef Tibor Pavlacký z Trenč. Turnej.

21. Ján Petrik z Dubodiela. 22. Augustín Štefan Pračko z Gy-meša (Opatovce nad Nitrou). 23. Štefan Praženec z Prašíc (Zlatníky). 24. [Rudolf Pullmann z Dechtíc]. 25. Aladár Síleš z Krušoviec. 26. Štefan Straka z Veľ. Uheriec (Biskupice). 27. *Cyprián Šúst z Drahoviec. 28. *Augustín Uherik z Malých Dvorian. 29. Jozef Vačko z Dolných Bzíniec. 30. Pavol Valach z Bošian. 31. Lukáč Zelienska z Hron. Tlmáč. 32. Vladimír Žitňan z Bánoviec nad Bebr.

III. ročník.

1. Eduard Beck z Radiše. 2. Ján Blaho z Bánoviec nad Bebr. 3. Augustín Daniš z Chudej Lehote. 4. Štefan Daniš z Livinských Opatoviec (Hlohovec). 5. Ján Géci z Prús. 6. Ambróz Gregor z Necpál nad Nitrou. 7. Geza Grňo z Nedašoviec. 8. Dyoníz Guniš z Veľkých Chlievan. 9. *Gustáv Hollý z Uhrovca. 10. Jozef Hrehor z Topoľcian. 11. Ján Hromádka zo Bzenice. 12. Ľudovít Hybáčko z Novej Bane (Santov). 13. Róbert Chlupis z Krompách (Veľká Bytča). 14. Anton Chrenko z Trnavy. 15. Rudolf Kováč z Orešian. 16. Anton Kováčik z Chudej Lehoty. 17. Ján Mafus zo Zuberca (Nováky). 18. *Václav Mika z Ilavy. 19. Andrej Novotný z Čeloviec (Topoľčany). 20. *Štefan Splavec zo Stopného. 21. *Aladár Šinský z Pravotíc. 22. Jozef Štefánek z Horných Vašardíc (Radimov). 23. Michal Števko z Horných Tlmáč. 24. Rudolf Švecko z Púchova nad Váhom. 25. Anton Tomášik z Prús. 26. Ján Valach z Bošian. 27. Štefan Vrabec zo Sarlužiek. 28. *Ján Žatko z Rybian.

IV. ročník.

1. *Florián Andris z Prievidze. 2. Vladimír Bartek z Kopčian (Krušovce). 3. Karol Ďurech z Chynorian (Biskupice). 4. Ján Hlbočan z Uhrovca. 5. *Jozef Hôra z Pečeníc. 6. *Alfonz Hudcovský z Bolešova. 7. Eduard Kajaba z Nedašoviec. 8. *Ján Kirica z Prús. 9. Viliam Klech z Beckova. 10. Augustín Kliman zo Bzenice. 11. Vojtech Kollár z Vozckán. 12. Jozef Kopecký z Bánoviec nad Bebr. 13. Jozef Kováčik z Pravotíc. 14. Víťazoslav Kuchar z Prašíc. 15. Ján Kyselica z Podlužian. 16. Jozef Lexmann z Bobota. 17. Augustín Lindtner z Nitr. Stredy. 18. Vojtech Lobotka z Rožňovej Néporadze. 19. Jozef Lukáč zo Setechova (Sučany). 20. Ferdinand Michalík z Chynorian. 21. *Ján Mišík zo Svederníka. 22. Augustín Vojtech Murček zo Sučian. 23. *Anton Nemlaha z Bánoviec nad Bebr. 24. Štefan Pálfy z Veľkej Bytče. 25. František Pažitka zo Starých Hôr. 26. Jozef Podoba z Veľkých Ostratíc. 27. Timót Pogáč z Hlohovca.

28. Jozef Puček z Hornej Poruby. 29. Anton Sirotný z Bánoviec nad Bebr. 30. Alexander Sládok z Prievidze (Nitrianske Rudno). 31. Jozef Smolka z Veľkého Košeckého Podhradia. 32. Rudolf Sobola zo Svederníka. 33. Ladislav Tačovský z Piešťan (Dolné Otrokovce). 34. Jozef Topoľský z Vrábel v Maďarsku (Zlaté Moravce). 35. Rudolf Valach z Brézolúp. 36. Jozef Žatko z Veľkých Ostratic.

Soznam žiakov cvičnej školy.

I. trieda.

1. ročník: 1. Vladimír Blaho z Bánoviec nad Bebr. 2. Jozef Exler z Bánoviec nad Bebr. 3. Rudolf Jedlička z Bánoviec nad Bebr. 4. Pavol Anton Kluvánek z Bánoviec nad Bebr. 5. Pavol Jozef Kubričan z Bánovciach nad Bebr. 6. Jozef Malec z Bánoviec nad Bebr. 7. Ján Minarovjech z Bánoviec nad Bebr. 8. Eduard Uvíra z Košolnej (Bánovce nad Bebr.).

2. ročník: 1. Pavol Fojtík z Bánoviec nad Bebr. 2. Alojz Jankovský z Bratislavy (Bánovce nad Bebr.). 3. Ladislav Mikulovský z Bánoviec nad Bebr. 4. Karol Alfonz Paul z Bánoviec nad Bebr. 5. Viliam Petreje z Bánoviec nad Bebr. 6. Ján Sliepka z Bánoviec nad Bebr. 7. Jozef Štefan Somoláni z Bánoviec nad Bebr. 8. Stanislav Anton Somoláni z Bánoviec nad Bebr. 9. Milan Šujan z Lučenca (Bánovce nad Bebr.).

II. trieda.

3. ročník: 1. Jozef Kopecký z Komjatíc (Bánovce nad Bebr.) 2. Milan Michalička z Bánoviec nad Bebr. 3. Jaroslav Mikulovský z Bánoviec nad Bebr. 4. Gabriel Minárik z Bánoviec nad Bebr. 5. Tibor Šagát z Malých Chlievan. 6. Jozef Šmidt z Bánoviec nad Bebr.

4. ročník: 1. Jozef Vojtech Beňačka z Bánoviec nad Bebr. 2. Rudolf Botka z Bánoviec nad Bebr. 3. Ivan Kopecký zo Slov. Medera (Bánovce nad Bebr.). 4. Emil Kubo z Bánoviec nad Bebr. 5. Jozef Maršala z Bánoviec nad Bebr. 6. Augustín Minárik z Bánoviec nad Bebr. 7. Jozef Minarovjech z Bánoviec nad Bebr.

5. ročník: 1. Stanislav Adamovič z Malých Chlievan. 2. Rudolf Bielík z Bánoviec nad Bebr. 3. Ladislav Cabala z Bánoviec nad Bebr. 4. Vojtech Lukoviny z Bánoviec nad Bebr. 5. Bohumír Melicher z Bánoviec nad Bebr. 6. Vladimír Augustín Stránsky z Bánoviec nad Bebr.

Soznam učebníc pre škol. rok 1943/44.

I. ročník.

Dr. M. Višňovský: Vierouka základná. A. Miškovič: Čítanka pre V. tr. slov. gymnázií a pre učit. akademie. Pavol Obrcian: Deutsches Arbeitsbuch für die V. Klasse slowakischer Mittelschulen und den I. Jahrgang der Lehrerakademien. J. Weber: Sbíerka slov. piesní pre I. a II. ročník učiteľských akademií.

II. ročník.

Pokoj—Dr. P. Žiška: Vierouka podrobná. A. Miškovič—Dr. M. Pišút: Dejiny slov. lit. pre VI. tr. slov. gymnázií a pre učiteľské akademie. A. Miškovič—Dr. M. Pišút: Čítanka pre VI. tr. slov. gymnázií a pre učiteľské akademie. Pavol Obrcian: Deutsches Arbeitsbuch für die VI. Klasse slowakischer Mittelschulen und den II. Jahrgang der Lehrerakademien. J. Vanovič: Fyzika pre VII. tr. slov. gymnázií a pre učiteľské akademie. J. Weber: Sbíerka slov. piesní pre I. a II. roč. učiteľských akademií.

III. ročník.

L. Petráš: Mravouka: Ambruš—Félix—Mráz: Dejiny slov. lit. pre VII. a VIII. tr. slov. gymnázií a pre učiteľské akademie. A. Mráz: Čítanka pre VII. tr. slov. gymnázií a pre učiteľské akademie. Pavol Obrcian: Deutsches Arbeitsbuch für die VII. Klasse slowakischer Mittelschulen und den III. Jahrgang der Lehrerakademien. Dr. Fr. Bokes—Dr. P. Vajcík: Historický atlas k slov. dejinám. J. Vanovič: Fyzika pre VII. tr. slov. gymnázií a pre učiteľské akademie.

IV. ročník.

L. Petráš: Apologetika, Ambruš—Félix—Mráz: Dejiny slov. lit. pre VII. a VIII. tr. slov. gymnázií a pre učiteľské akademie. J. Félix: Čítanka pre VIII. tr. slov. gymnázií a pre učiteľské akademie. Dr. Fr. Bokes—Dr. P. Vajcík: Historický atlas k slov. dejinám. M. Turzák: Príručná mapa Slovenskej republiky. Dr. O. Ferianc: Zoologia pre VII. a VIII. tr. slov. gymnázií a pre učiteľské akademie. J. Vanovič: Fyzika pre VIII. tr. slov. gymnázií a pre učiteľské akademie.

Pomocné knihy.

Pravidlá slov. pravopisu. Dr. J. Mihál: Slovenská gramatika pre I. a II. tr. slov. stred. škôl. P. Obrcian: Deutsches Arbeitsbuch für die VII. Klasse slowakischer Mittelschulen und den III. Jahrgang der Lehrerakademien. Valouch: Logaritmické tabuľky. Fr. Hrušovský: Slovenské dejiny. Jednotný katolícky spevník. D. Ursíny: Zemepisný a hospodársky prehľad Slovenska. Ing. L. Cícvárek: Prehľad chémie anorganickej a organickej.

Soznam povinného súvislého čítania z jaz. slov. v škol. r. 1943/44.

I. ročník.

- Školské: 1. Ján Hollý: Svatopluk.
2. Barč—Ivan: Predposledný život. (Novely).
- Domáce: 1. Janko Kráľ: Balady a piesne.
2. L'. Podjavorinská: Balady.
3. Hviezdoslav: Z Kratšej epiky.
4. Výbor slov. poézie ľudovej. Piesne epické.

II. ročník.

- Školské: 1. Vajanský: Letiace tiene.
2. Výbor z rečníckej prózy.
- Domáce: 1. J. Botta: Jánošíkova smrť.
2. A. Sládkovič: Marína.
3. Puškin: Eugen Onegin.
4. M. Kukučín: Dom v stráni.
5. L'. Kubáni: Valgatha.
6. Turgenev: Rudín.

III. ročník.

- Školské: 1. A. Sládkovič: Výbor z lyriky.
2. Hviezdoslav: Hájnikova žena.
- Domáce: 1. Výbor slov. poézie ľudovej. Piesne lyrické.
2. Výbor z Básní Puškina, Leí montova a Mickiewicza.
3. Vajanský: Herodes.
4. Ivan Krasko: Verše.
5. Timrava: Výbor z diela.
6. Hviezdoslav: Výbor z lyriky.
7. Laskomerský: Lipovianska maša.

IV. ročník.

- Školské: 1. Výbor zo súčasnej poézie.
2. Shakespeare: Hamlet.
- Domáce: 1. I. Stodola: Kráľ Svatopluk.
2. J. Gregor-Tajovský: Hriech.
3. Dielo náukovej prózy.
4. J. Ciger—Hronský: Jozef Mak.
5. Gogol: Revízor.
6. Ibsen: Nora. (Bábkovy dom).

Soznam povinného čítania z pedagogiky v škol. r. 1943/44.

II. ročník.

1. Ed. Claparéd: Psychologia dieťaťa a ped. experimentálna.
2. Dr. A. Jurovský: Psychologia. (State.)

III. ročník.

1. Vrána—Dr. Jurovský: Učebné metódy.
2. Kejř—Berka—Schlosár—Hurdálková: Školská prax.

IV. ročník.

1. Dr. A. Jurovský: Psychologia. (State.)
2. Hronec: Vyučovanie a vyučovacia osobnosť.
3. Dr. Čečetka: K počiatkom dejín slov. pedagogiky.

Okrem toho primerané články z Pedagogického a Filozofického sborníka a referáty.

G. Oznam pre školský rok 1943/44.

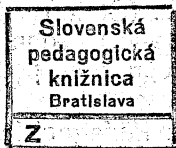
Školský rok 1943/44 sa začne v stredu dňa 1. septembra 1943. Predpoludním o 8. hodine budú opravné skúšky a definitívny zápis do všetkých ročníkov a cvičnej školy. Pred opravnou skúškou treba odovzdať vysvedčenie.

Dňa 2. septembra 1943 o 8. hodine bude „Veni Sancte“ a po ňom školská slávnosť. Po školskej slávnosti sídu sa žiaci vo svojich triedach a zaplatia triednym profesorom zápisné poplatky, a to: novoprijatý žiak Ks 46 a pokračujúci Ks 26, na školský film Ks 10 a na poistné Ks 1.

Riaditeľstvo srdečne ďakuje všetkým dobrodincom a priaznivcom za finančnú podporu, ako aj za finančnú podporu, ktorej sa počas škol. roku dostalo s rozličných strán nemajetným žiakom a prosí, aby aj v budúcnosti zachovali doterajšiu priazeň voči žiakom učiteľskej akadémie.

V Bánovciach nad Bebr, dňa 26. júna 1943.

František Déer,
doč. riaditeľ.

PIEŠTANY-LIEČEBNÉ KÚPELE

Symbolický znak
piešťanských liečivých prameňov.

Kúpele Piešťany

ležia v úrodnej rovine dolného Považia, v nadmorskej výške 162 m, pod Inoveckými horami. V našom prírodnom bohatstve medzi teplými, sírnatými žriedlami majú významné miesto a sú najznámejšími svetovými kúpeľmi pre reumatikov, klenotom slovenského kúpeľníctva. Navštevovali a navštevujú ich bohatí i chudobní, cudzinci a slovenský ľud, aby v nich ozdraveli. Z pôvodnej chatrnej kolónie a z obyčajných kúpacích jám vyrástlo časom veľkolepé kúpeľné stredisko, ktorého liečivosť sa už dávno definitívne ustálila osvedčenou praxou.

Termálne pramene 67° C horúce vyvierajú z hĺbky 1.600 m ako dozvuky niekdajšej sopečnej činnosti. Najvýdatnejšie žriedla sú na Kúpeľnom ostrove medzi hlavným a vedľajším ramenom Váhu. Ostrov má rozlohu 10.000 m².

Z mesta, ktoré má už 15.000 obyvateľov, ide sa na ostrov cez kolonádový a štátny most ponad rieku Váh. Na ostrove sú v stálej činnosti kúpele **Irma**, **Napoleonské** a **Pro Patria**, postavené priamo nad prameňmi. Zámožní hostia bývajú v nádhernom hoteli **Thermia Palace**, stredné vrstvy v liečebnom ústave **Pro Patria** a v útulnom **Cyrilovom dvore**.

Kúpele sú otvorené celý rok. **Grand hotel Royal**, **Kúpeľný hotel** a veľa vil vo veľkom parku poskytuje príjemné a pohodlné ubytovanie.

Pacienti sa kúpavajú v termálnej vode až 42° C teplej, a to v spoločných bazénoch s umelým dnom, čiže zrkadlových a v bahniskách, t. j. v bazénoch s prírodným dnom, do ktorých otvormi termálnych žíl prichádza termálna voda a donáša horúce liečivé bahno.

Okrem toho na lekársky predpis kladie sa chorým na boľavé údy ako aj na celé telo vulkanické bahno vo forme bahenných zábalov. Po zábale odchádzajú chorí pod sprchy, potom zabalení do suchej plachty ležia, aby sa dokonale vypočili. Po tejto procedúre odíde pacient do svojej izby na odpočinok, najmenej na dve hodiny.

Kúpeľnú liečbu dopĺňujú aj iné pomocné liečebné prostriedky. V Zanderovom ústave, kde je na štyridsať strojov a prístrojov, uvádzajú sa choré kĺby cvičením do normálneho pohybu. Podobne podporuje liečenie elektroliečebné oddelenie, vodo-liečba s množstvom spŕch a prúdovou masážou, črevné, uhličité a vaňové kúpele.

V piešťanských kúpeľoch liečia sa choroby, obmedzujúce pohyblivosť údov, a to: **reumatizmus shybov, svalov, nervov a očí**, (i choroby po infekčnej nákaze), **neuralgia, dna** (gicht), **ischias, následky po úrazoch, zlomeniny, výrony shybov, trhliny šliach a svalov, pochrúmaniny, ploché nohy, trombóza, zápal žíl a ich následky, ženské choroby, exsudáty, choroby kožné, omrzliny, lišaje, ekzémy, detský reumatizmus, reumatoidy v detstve po šarlachu a po čiernom kašli.**

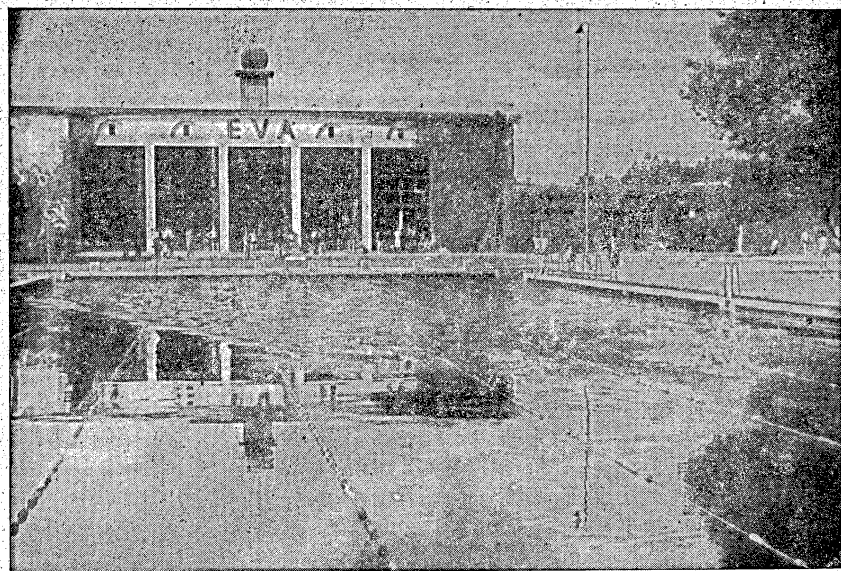
Pre domáce liečenie dodávajú kúpele priamo záujemcom a lekárňam kocky liečivého bahna značky „Pi-Qa“ a praktické hotové bahenné obklady, takzvané „Gamma-Kompresy“ s príslušným návodom.

Sady, starý park s krásnou zoologickou záhradou, cestami a chodníkmi, upravenými na pohodlné prechádzky, okraľujú okolie. Vo zverinci sa dochovávajú pekné exempláre exotickrej zveriny a zveriny našich hôr. Pre tých, ktorí milujú slnko, vodu a zdravý vzduch, je vo voľnej prírode, na brehu Váhu, termálne **kúpalište „Eva“** s krytou plavárňou a veľkým bazénom, kde sú aj rozličné ihriská, cvičné náradie pre mládež a dospelých. V hlavnej sezóne každodenne účinkuje v hudobnom pavilóne v parku kúpeľný orchester a bývajú tu aj symfonické koncerty. V lete aj v zime je tu dost príležitosti na rozličné šľachetné zábavy a športy (kino, divadlo, múzeum, čítareň, vychádzky, výstavy, výlety, člnkovanie, plávanie, rybačka, poľovačka, jazda koňmo, tenis, futbal, ľahká atletika, šachy a pod.), ktoré slúžia kúpeľným hosťom v čase liečenia a zotavovania na spríjemnenie pobytu.

Všetky informácie podáva Riaditeľstvo štátnych kúpeľov v Piešťanoch.

Výprava slovenských novinárov pri vchode na kolonádový most.

Termálne kúpalisko „Eva“ s otvorenou a krytou plaváňou.

Q

Z-2389